

EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIEKSAM

II VIHIK

18. APRILL 2007

4 ülesannet

II OSA. KUULAMINE

AEG: 40 MINUTIT

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–5. Kuulake teksti ja tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

0. Te kuulete lõiku vestlusest gümnaasiumiõpilasega.

Mida on korrapidamine tüdruku arvates kaasa toonud?

- A

☒

Vahetundides pole olukord üldse paranenud.
- B

☐

Koridorides joostakse ja karjutakse vähem.
- C

☐

Nooremad õpilased on muutunud rahulikumaks.

1. Te kuulete lõiku intervjuust koolilõpetajaga.

Mis aitab neiu arvates tulevikus tööd leida?

- A

☐

Koolivaheaegadel saadud töökogemus.
- B

☐

Toimekus ja energilisus koolipäevil.
- C

☐

Võimalikult täpne karjääri planeerimine.

2. Te kuulete katkendit vestlusest mehega.

Mis plaaniga nad poodi läksid?

- A

☐

Nad soovisid osta koju uue televiisori.
- B

☐

Nad tahtsid tutvuda kodumasinade hindadega.
- C

☐

Nad mõtlesid vaadata allahinnatud kaupu.

3. Te kuulete lõiku intervjuust noore sportlasega.

Millal on tal aega sõprade jaoks?

- A

☐

Enamasti pärast ebaõnnestunud võistlust.
- B

☐

Eduka võistluse järel enne kojutulekut.
- C

☐

Iga kord enne uuele võistlusele sõitmist.

4. Te kuulete lõiku vestlusest kutsekooli direktoriga.

Miks ei taha kutsekooli lõpetajad maale minna?

- A

☐

Maal on noortel liiga vähe väljavaateid.
- B

☐

Maal on tunduvalt madalamad töötasud.
- C

☐

Maal hakkavad noored igavust tundma.

5. Te kuulete katkendit intervjuust lauljaga.

Mis teda eriti rõõmustab?

- A

☐

See, et kontsertidel leidub tänulikke kuulajaid.
- B

☐

See, et kontsertide ajal on püsinud ilus ilm.
- C

☐

See, et kontsertidel on kogu aeg palju publikut.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 6–10. Kuulake teksti ja tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Eurotõlk Grete oli Eestis keelepraktikal

0. Grete alustas eesti keele õppimist

- A

☒

alles paar aastat tagasi.
- B

☐

esimest korda Eestisse tulles.
- C

☐

kümme aastat tagasi Brüsselis.

6. Unistuste töökohta aitas tal leida

- A

☐

ülikoolis õpitud rootsi keel.
- B

☐

raamatute tõlkimise kogemus.
- C

☐

iseseisvalt õpitud soome keel.

7. Grete läks Viljandisse,

- A

☐

et asuda õppima kultuuriakadeemias.
- B

☐

et tutvuda sealsete rahvakunstiinimestega.
- C

☐

et korraldada seal paar kultuuriüritust.

8. Viljandis kulus tal vaba aeg

- A

☐

huvilistele luuleõhtuid korraldades.
- B

☐

raamatukogus kirjandust lugedes.
- C

☐

kohalikus teatris etendusi vaadates.

9. Eestis pani Gretet imestama,

- A

☐

et siin võib minna riigikogu istungile.
- B

☐

et siin on igal pool palju turvamehi.
- C

☐

et siin saab poliitikutega otse suhelda.

10. Järgmise puhkuse ajal kavatseb ta

- A

☐

osa võtta rahvamuusikafestivalist.
- B

☐

käia täiskasvanute nukuteatris.
- C

☐

minna Brüsselis kontserdile.

RIIKLIK EKSAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS
EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIEKSAM 2007

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 11–20. Leidke poolitatud lausele (11–20) sobiv lõpp (A–N) ja kirjutage selle ees olev täht vastavasse ruutu. Kaks lauselõppu jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Pjotr Tšaikovski ja Haapsalu

0.

1867. a. juunis saabus Peterburist Haapsallu aurik Konstantin,

P
11.

Pjotr oli siis 27-aastane Moskva konservatooriumi õppejõud,
12.

Kuigi vennad olid kevadel sõitnud Soome suve veetma,
13.

Pjotri kaksikvend Modest, kes suvitas sel ajal Haapsalus,
14.

Mõne aja pärast, kui vendade rahamured olid lahenenud,
15.

Rahulikus aiamajakeses olid heliloojal kõik tingimused selleks,
16.

Kõige paremini sobisid töötamiseks rahulikud hommikutunnid,
17.

Tagalahe ääres, kus praegu asub Tšaikovski-nimeline pink,
18.

Jalutuskäigud viisid helilooja ka Suurele Promenaadile,
19.

Selles peenes kohas oli lugemissaal, kus sai lugeda ajalehti-ajakirju,
20.

Tšaikovski Haapsalu-suve jäi meenutama instrumentaaltsükkel,

Lauselõpud:

- P

millelt astusid maha vennad Pjotr ja Anatoli Tšaikovski.
- A

kutsus Pjotri ja Anatoli samuti sellesse mereäärsesse väikelinna.
- B

mis koosneb klaveripaladest ja kannab nime “Mälestusi Haapsalust”.
- C

armastas helilooja varastel hommikutundidel jalutamas käia.
- D

samuti laenutada saksa-, prantsus- ja venekeelseid raamatuid.
- E

et jätkata oma esimese suurteose, ooperi “Vojevood” kirjutamist.
- F

kuna heliloojal oli mitmeid seoseid Eesti ja Haapsaluga.
- H

pöördusid nad suve algul rahapuuduse tõttu Peterburi tagasi.
- I

kus asus puitpitsiline sammaskäiguga ühendatud joogimaja.
- K

üürisidki nad Haapsalus väikeses aiamajakeses kaks tuba.
- L

kümme aastat noorem vend Anatoli aga juuraüliõpilane.
- M

sest Tšaikovski klaveriõpetajaks oli Eesti päritolu C. F. Karell.
- N

sest siis valvasid vennad, et keegi teda segama ei pääseks.

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–10. Lugege artiklit. Valige teksti all olevate sõnade hulgast välja lünkadesse (1–10) sobivad sõnad ja kirjutage lünka valitud vormi ees olev täht (A, B, C, D). Näidis on tähistatud 0-ga.

Keeltekoool käivitas netitelefoni abil kaugõppe

Üks Inglise ärimees tutvustas Tallinnas asuva keeltekoooli Multilingua õpetajatele infotehnoloogia saavutust, mille kasutuselevõtmine on koolile juurde (0)..... hulga kaugõppijaid. Inglise vajas oma töös häda eesti keelt, kuid keeltekooolis tunnis käimine polnud kuidagi (1)..... Reisirafik oli selleks liiga tihe.

Ärimees pakkus välja, et ta võiks oma keeleõpetajaga tunde (2)..... sõltumata sellest, mis riigis kumbki asub, abiks tasuta netitefon Skype. Nii õpetaja kui õpilane istuvad arvuti (3)..... ning suhtlevad üksteisega mikrofoniga ja kõrvaklappide abil. Kirjalikke ülesandeid on võimalik (4)..... Skype'i jututoas.

Multilingua keelekeskuse juhataja Malle Nei sõnul tegi selle ettevõtmisega algust üks julge õpetaja, kes (5)..... inglasega uut laadi keeleõpet proovima. Kui ärimees oli Eestis, toimus õppetöö tavapärasel viisil, kui ta viibis välismaal, kasutati Skype'i. Keele õppimine kestis kokku seitse kuud ning tulemus oli positiivne. Edaspidi on katsetatud teistegi (6)..... peal, kes tavapäraselt tunnis käies keeltekooolis õppida ei saa. Nii näiteks on itaalia keelt netitelefoni abil õppinud kaks giidi Saaremaalt, sest kohapeal (7)..... õpetajat ning iga nädal Tallinnasse keeletundi tulek oleks olnud võimatu.

Nei sõnul on Skype'i vahendusel võimalik õppida ja õpetada 12 keelt. Probleeme on vahel tekkinud sellega, kuidas igaks tunniks materjali paljundada ja seda õpilastele (8)..... Mõnikord on tulnud õppijatele materjale isegi pakiga saata, kui neid netist ei leia ega elektronkirjaga saata ei saa.

Keeleõpetaja peab Skype'i vahendusel antavas tunnis eriti pingutama, et end arusaadavalt väljendada – keha keelt ju (9)..... võtta ei saa. Samas on õpetajal ka (10)..... õpilasega saab suhelda oma koduarvutist ja tunni läbiviimiseks ei pea isegi kodunt välja minema.

Allikas: Postimees 13.10.2006

0.	A tulnud	B toonud	C pannud	D võtnud
1.	A vajalik	B jõukohane	C võimalik	D kasutatav
2.	A pidada	B pidanud	C pidama	D peetud
3.	A sees	B kohal	C kõrval	D taga
4.	A viia	B teha	C panna	D valmistada
5.	A nõustus	B keeldus	C katsus	D püüdis
6.	A õpilastele	B õpilaste	C õpilastega	D õpilasi
7.	A tulnud	B läinud	C andnud	D polnud
8.	A jagatakse	B jagab	C jagada	D jagatud
9.	A kasuks	B näiteks	C appi	D hätta
10.	A mugavam	B osavam	C soravam	D edavam

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 11–15. Kuulake teksti ja kirjutage lünka sobiv sõna. Arvu võite kirjutada ka numbriga. Näidis on tähistatud 0-ga. Palun mitte täita hindajale mõeldud lahtreid!

Arne jäädvustab Lahemaad

0. Arne väitel võib talvel looduses liikudes näha väga palju värve Täidab hindaja
11. Arne sõnul käivad kevadel ja sügisel Lahemaad avastamas peamiselt ☐
12. Lahemaa metsades meeldib Arnele ringi käia just ☐
13. Lahemaal ringi sõites on Arne mõnikord kahetsenud, et tal kaasas pole. ☐
14. Kui Arnele lapsepõlves kaamera kingiti, siis pildistas ta põhiliselt ☐
15. Mõte teha album tekkis Arnel siis, kui kogus oli juba rohkem kui fotot. ☐

NELJAS ÜLESANNE

Küsimused 16–20. Kuulake teksti ja otsustage, kas väide on õige või vale. Tehke vastavasse ruutu märke ✓. Näidis on tähistatud 0-ga.

Odessaga tutvumas

	A õige	B vale
0. Odessa raudteejaam üllatas neiu laupäevahommikuse vilka saginaga.	☐	☒
16. Odessalased on harjunud, et linnaliikluses valitseb täielik korralagedus.	☐	☐
17. Tüdruk teadis juba Odessasse jõudes, et öösiti võetakse vesi ära.	☐	☐
18. Odessa ausambad ja monumendid olid üsna halvas seisukorras.	☐	☐
19. Odessas häiris tüdrukut hulkuvate koduloomade rohkus.	☐	☐
20. Tüdruku meelest on Odessa klubi elu Eesti omast täiesti erinev.	☐	☐

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–5. Lugege artiklit. Iga tekstilõigu (1–5) kohta on esitatud kolm väidet (**A**, **B** ja **C**). Otsustage, milline väide annab edasi loetud lõigu sisu. Tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

0. Anne pole laulmist jätnud

Kui korraldati küsitlus Eesti tuntumate kaubamärkide kohta väljaspool kodumaad, võitsid selle ülekaalukalt vürtsikilud, Vana Tallinna liköör ja laulja Anne Veski.

“Kõik see asi on ikka isalt tulnud. Ta oli Raplamaal, kus on mu lapsepõlvkodu, armastatud külapillimees ja mängis pidudel pilli lausa hommikuni välja. Võib-olla on minu vastupidavuski temalt päritud?! Mäletan, et ühel uusaastaööl oli mul neli esinemist ja hommikul pool viis, kui koju jõudsin, hakkasin magamamineku asemel hoopis telekast vaatama Moskvast lindistatud saadet, kus ma laulan pärast Boney M-i ja enne Ottawani. Oma karjääri alguses poleks ma iial uskunud, et esinen koos Modern Talkingu meestega ja vahetan nendega viisakusrepliike. Boney M, nemad olid ikka nagu jumalad taevas, aga me oleme tõesti esinenud ühes saates ja see on reaalsus.”

1. Anne on Eesti mõistes klassikaline kaunitar. Praegu, 50. sünnipäeva künnisel, on elujõudu temas endiselt rohkem kui paljudes poole nooremates inimestes. Ta on üks väheseid Eesti soliste, kes suudab live’is laulda kolm tundi järjest ning tema hääl ei kao ega kaota oma kõlavust. Anne Veski rekord on olnud kuus soolokontserti päevas!

“Osa Eesti-töid võtan ma vastu just seepärast, et püsida vormis,” tunnistab megastaar. “Venemaal on sageli hoopis teistmoodi kokkulepped ja mängud. Aga üks kodumaine tantsuõhtu üleval hoida – see on paras trenn! Veel mõni aeg tagasi jaksasin sedasi kolm öhtut järjest, aga nüüd võtan pühapäeva vabaks, kui olen reedel ja laupäeval laulnud.”

2. Ta on pärit provintsist. Täiesti tavalisest eesti perest, kus hommikul mindi tööle ja õhtul ehitati maja. Kellelgi ei olnud aega lastega mängida ega neile laulda. Peamiselt valvas Annet temast kolm ja pool aastat vanem vend Mati, kelle sõnul olnud öde “igavene nuhtlus”. Venna toel algas ka Anne muusikukarjäär, kui tüdruk koolipoiste bändi klahvpillimängijaks võeti. Klaverit õppis Anne mängima kohalikus muusikakoolis ja tegi seda ennekõike ema pärast. “Ema oli mul kõvast puust,” meenutab Anne. “Isalt sai lohutust, kui tarvis, aga ema oli kange eesti naine selle sõna kõige õigemal tähenduses.”

- Näidis
- A** ☒ Anne arvates on ta nii musikaalsuse kui ka vastupidavuse pärinud oma isalt.
- B** ☐ Anne püüab alati temast tehtud telesaateid ja kontserdilindistusi vaadata.
- C** ☐ Anne puutus oma lauljatee algul Moskvast kokku mitme kuulsa ansambliga.

- 1.
- A** ☐ Anne jaksab praegugi veel anda ühe päeva jooksul mitu soolokontserti.
- B** ☐ Annel on pikemate kontsertide järel häälega tihti suuri probleeme olnud.
- C** ☐ Anne laulab kodumaistel kontsertidel peamiselt enda vormis hoidmise pärast.

- 2.
- A** ☐ Kui Anne oli pisike, leidsid vanemad tema ja ta venna jaoks alati aega.
- B** ☐ Kui Anne oli laps, hoidis teda vanemate äraolekul tavaliselt vend Mati.
- C** ☐ Kui Anne oli väike, meeldis talle üle kõige muusikakoolis klaverit õppida.

RIIKLIK EKSAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS

EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIKSAM 2007

Valige siit sobiv lõik!

- N** Siia lisandub veel tohutu positiivsus ja mitme inimese energia. Nii polegi ime, kui tervis selle kõige peale üles kipub ütlema. Peale infarkti keelas arst täie jõuga sportimise, seepärast rassib Erika nüüd poole koormusega.
- A** Sealt tagasi tulles aga tõi Erika lastekodule kaasa kontaineritäie kingitusi. Ta käis hea mitu aastat mööda Eesti lastekodusid ja algatas heategevusüritusi. Lõpuks sai Erikast volikogu sotsiaalnõunik.
- B** Koolisport ei ole kehaline kasvatus, vaid võimalus sportida pärast koolipäeva. “Meie eesmärk ei ole mitte niivõrd tippe arendada, kuivõrd võimalikult paljude laste vaba aega sisustada. Ei saa olla nii, et trenni pääsevad vaid need lapsed, kelle vanematel rahakott puuga seljas.”
- C** Erika loodab, et tütre kasvab inimene, kes tahab tõestada, et on ise midagi väärt. “Olen Sirlile öelnud, et ta võib ema üle küll uhke olla, kuid ei tohi sellega teiste ees kiidelda. Tunnustus tuleb ära teenida ikka omaenda tegudega.”
- D** Ainuüksi rahast siiski ei piisa, kui ei muutu mõtlemine ja selle tulemusena ka terve süsteem. Tähtis on, et lapsed saaksid huviharidust kooli juures ja et õpetajatel oleks huvi nendega pärast tunde tegeleda.
- E** Erika peab tüdart seetõttu suureks uljaspeaks. “Sirlit tõmbab kõik, mis on seotud enda proovilepanekuga, ka sporti teeb ta suure innuga. Õnneks pole temaga kunagi juhtunud suuremaid õnnetusi. Ka pole ma pidanud teda otseselt karistama, saame sõnadega hakkama.”
- F** Vaatepilt mõjus, sest nüüdseks on kõik Tallinna lastekodud järje peale aidatud. Erika teab väga hästi, mida tähendab vanemateta lapspõlv. Tema suutis sellest välja tulla tänu spordile. Sellepärast ta koolispordi eest nii tulihingeliselt võitlebki.

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 16–20. Lugege artiklit, millest on välja lõigatud viis lõiku (lüngad 16–20). Puuduvad lõigud (**A–F**) on esitatud teksti järel. Valige välja sobiv lõik ja märkige lünka vastav täht. Üks lõik jääb üle. *Näidis on tähistatud 0-ga.*

Mitmekülgne Erika Salumäe

Mida rohkem Erika Salumäed tundma õppida, seda keerulisem on teda kirjeldada. On olümpiavõitja Erika, keda tuntakse kahe kuldmedali sära järgi. On ema Erika, kes pakub tütrele armastust ja tuge. On poliitik Erika, kes tegeleb noortespordi arendamisega.
(0) **N**

Eesmärk, mille nimel Erika ringi rabeleb, on kujundada lastes spordiharjumusi ja luua selleks võimalusi. Ta on aasta aega olnud Eesti koolispordi liidu president. Liit kuulub maailmaorganisatsiooni, mille juhatusse valiti juunikuus ka Erika.

16. _____

Riik peab mõistma, et lapsed, kes teevad sporti, ka õpivad paremini. Meil on küll sünnitoetused ja ranitsatoetused, kuid tulevased emad-isad peaksid olema ka terved ja tugevad. Sellepärast peabki riik laste sportimist toetama.

17. _____

Enda poliitikasse sattumist peab Erika aga juhuslikuks, kuigi samas üsna loogiliseks. Kui ameeriklased väntasid temast 1988. aastal eluloofilmi ja ta käis koos võttegrupiga Abja lastekodus, oligi otsus küps. Kuid siis tuli sõita Ameerikasse treeningutele.

18. _____

Üheksa aastat tagasi ajas Erika volikogu ette bussi, kutsus ajakirjanikud ja linnapea kaasa ning viis nad ühte Mustamäe lastekodusse. Seal võis näha, kuidas lapsed käivad laudteed mööda keldris külma veega pesemas ja kuidas must vesi voolab põrandal.

19. _____

Kas tütar Sirlist võiks samuti saada tippsportlane? Kätt ette Erika ei paneks, aga ei soovitaks ka. “Praegu huvitab teda muusika rohkem ja mina olen sellega rahul,” ütleb ema. “Kui ta tahab hakata tõsist sporti tegema, siis ma muidugi toetaksin teda.”

20. _____

Allikas: Eesti Naine, september 2006

3.

Maja Rocca al Mares särab tuledes. Külalisi võetakse seal alati vastu suurejooneliselt. Selle eest kannab hoolt Anne Veski abikaasa ning eluaegne mänedžer Benno. Kui naine kihutab mööda Venemaa avarusi, siis peab keegi teda kodus olles toetama ja poputama. Kohv voodisse, auto ukse ette, toidud staari soove arvesse võttes värsked ja kalorivaesed. Kuigi olgu kohe öeldud, et Veski kodus ei teki küll tunnet, et siin elab kuulus staar. “Kui me oleksime esimest arhitekti kuulanud, siis oleks meil kolmekordne tornidega maja ja me istuksime praegu klaaspõrandal, mille all ujusid kalad,” naerab Anne kogu südamest. “Aga milleks meile see? Õnneks sattusime enne ehitama hakkamist Soome kontserdireisile ja põhjanaabrite ökonoomsus ning tagasihoidlikkus hakkasid meile silma. Nii tegimegi oma maja projekti ümber.”

4.

Krundi maja ehitamiseks sai Anne Veski 1980. aastate alguses avalduse alusel. Kuna ta aga tol ajal kodumail peaaegu polnudki, otsustasid nad Bennoga, et proovivad krundi ja juba olemasoleva korteri lihtsalt suurema vastu vahetada ning loobuvad üldse maja ehitamisest. Ametnik, kes asjaga tegeles, ajas Anne solvumisest lausa nutma, sest pakkus vahetuseks vaid ühe toa võrra suuremat korterit ja sedagi võib-olla lähema kümne aasta jooksul. Anne, kes oli Eestile toonud rohkesti kuulsust ja au, muidugi loobus sellest pakkumisest, ja õigesti tegi. Paremat kingitust kui praegune majake otse eliitelurajooni südames poleks talle teha osanud keegi.

5.

Moskvas käib Anne iga paari nädala tagant, vahel ka sagedamini. Annab kontserte, esineb tele-show’des ja isegi ühes telesarjas. Ööbimiskoht on lauljannal alati olemas, sest Moskvas asuva Eesti suursaatkonna peakonsul on Anne tütar Kerli Veski.

Laval ajab ta oma vapustava energiaga lihtsalt kadedaks. Rahva vaimustus ja tuline vastuvõtt mõjuvad lauljannale nii väga, et ta unustab rahanumbrid ja kokkulepped ning on nõus vaat et hommikuni laulma. Benno ütleb sellise käitumise kohta, et Veski on ju oma südames ikka veel laps ja esineks üldse ilma rahata. “Kui ma võidan enda poole kuulajad, kes võiksid vanuse poolest mu lapsed olla ja kes on kasvanud hoopis teistsuguse muusika sees, aga kes nõuavad veel ja veel lisalugusid, siis ma saan aru, et mu lauljakarjäär pole veel sugugi läbi.”

Allikas: Eesti Naine, 2/2006, tekst: Margit Kilumets

3.

- A** ☐ Benno hoolitseb uhkes kodus külaliste eest, kui Anne Venemaal kontserte annab.
- B** ☐ Anne maja on välimuselt nii uhke, et seda võib pidada staarile igati sobivaks.
- C** ☐ Anne ja Benno on rahul, et suutsid omal ajal uhke maja ehitamise plaanist loobuda.

4.

- A** ☐ Annel oli esialgu plaan linna antud majakrunt avarama elamispinna vastu vahetada.
- B** ☐ Tänutäheks heade esinemiste eest kingiti Annele omal ajal suur äärelinna krunt.
- C** ☐ Aastaid tagasi pakuti Annele teenete eest mitmetoalist korterit väga heas elurajoonis.

5.

- A** ☐ Mitu korda kuus sõidab Anne Moskvasse, et külastada oma seal elavat ja töötavat tütart.
- B** ☐ Rahast rohkem innustab Annet publik, kes elab talle kaasa ja võtab teda soojalt vastu.
- C** ☐ Anne esineb parema meelega vanemale publikule, kes on tema muusikaga harjunud.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 6–15. Lugege nelja artiklilõiku (**A–D**). Lõikude järel näete väiteid (6–15). Otsustage, millise lõigu kohta väide käib. Märkige väite numbri järele vastava lõigu täht (**A, B, C** või **D**). Näidis on tähistatud 0-ga.

Igal looduskaitsealal on midagi huvitavat

A
Muraka looduskaitseala ajalugu ulatub tagasi juba 1938. aastasse. Siis hakati siin kaitsma meie suurimaid linde – kotkaid. Sel ajal olid siin ka mõned talukohad, mis nüüdseks on juba ammu lagunenud. Praegu on kaitsealal igasugune inimtegevus keelatud. Seal tehakse ainult teaduslikke uuringuid. Kuna looduskaitseala ümbritsevad paksud metsad, siis on seal endale elupaiga leidnud kõik meie suuremad metsloomad: hundid, karud, rebased ja põdrad. Kohata võib isegi sellist kogu Euroopas haruldast looma nagu lendorav. Kuna Muraka looduskaitsealal ei ole matkaradu, siis pole karta, et inimesed siia juhuslikult sattuvad. Küll aga jääb mitmeid matkaradu ja puhkepaiku looduskaitseala vahetusse lähedusse.

B
Endla looduskaitseala asub Kesk-Eestis Pandivere kõrgustiku lõunanõlval. Siin kaitstakse järvi, jõgesid ja allikaid ning uuritakse soode kujunemist. Looduskaitseala südameks on Endla järv, mis on üks linnurikkamaid järvi Eestis. Muistendi järgi oli Endla järv laulujumal Vanemuise kasutütre Juta kaitse all. Lindude pesitsemise ajal on järve ümbruses inimeste liikumine keelatud. Matkajate jaoks on looduskaitsealal tähistatud viis matkarada, kuid telkida ja lõket teha siin ei tohi. Rajad on erineva raskusastmega, nii et iga matkaja saab valida endale võimetekohase. Matkarühmad peavad enne Endla looduskaitsealale tulekut giidiga sobiva aja kokku leppima ning ühes rühmas ei tohi olla üle 30 inimese.

C
Viidumäe looduskaitseala asub Lääne-Saaremaal. See on Saaremaa kõige kõrgem ja vanem osa, mis hakkas merest kerkima rohkem kui kümme tuhat aastat tagasi. Tänapäeval on selle ala kõrgus 59 meetrit üle merepinna. Üle neljakümne aasta tagasi loodud looduskaitseala vastu on teadlased kogu aeg suurt huvi tundnud ja siin on tehtud mitmesuguseid uuringuid. Peale taimede, lindude ja loomade on uuritud ka putukaid. Näiteks on siin teada üle 600 liblikaliigi ja umbes 200 ämblikuliiki. Viidumäel on kaks matkarada, millest ühe võivad matkajad läbida iseseisvalt. Teisel rajal võib liikuda ainult koos giidiga. Viidumäe looduskaitsealal on matkajatele mõeldes rajatud ka mõned telkimisplatsid ja lõkkekohad.

D
Tuhala looduskaitseala asub Harjumaal. Inimesed on siin piirkonnas elanud vähemalt kolm tuhat aastat. Looduskaitseala on tuntud oma paljude haruldaste objektide poolest. Kõige tuntum on neist Tuhala Nõiakaev, mis kevadise suurvee ajal ”keema” hakkab. Looduskaitsealale jääb ka haruldane palktee, mis on ehitatud 3.-4. sajandi paiku, ja kuulus maa-alune jõgi. Veel võib siit leida Eesti pikima koopa. Tuhala looduskaitsealal võib üldiselt viibida igal aastaajal, kuid kevadel pole siiski soovitatav matkarajale minna, sest paljud huvitavad kohad on sel ajal vee all. Soovi korral võib matkarühm tellida ka ekskursioonijuhi. Tuhala matkarajal on lubatud liikuda nii jalgsi, jalgratta kui autoga.

RIIKLIK EKSAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS
EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIEKSAM 2007

Millise lõigu kohta need väited käivad?

- A** Muraka looduskaitseala
- B** Endla looduskaitseala
- C** Viidumäe looduskaitseala
- D** Tuhala looduskaitseala

Looduskaitseala loodi Eesti suurimate lindude kaitsmiseks.

0. **A**

Kaitsealal võivad tegutseda ainult loodusteadlased.

6.

Teadlased on kaitseala uurimas käinud selle asutamisest alates.

7.

Looduskaitsealal on tänapäevani säilinud ainulaadne teerada.

8.

Sellele looduskaitsealale võivad matkajad ka telgi kaasa võtta.

9.

Iga rändur võib seal leida endale sobivalt jõukohase matkaraja.

10.

Kaitsealal asuv veekogu on kuulus lindude rohkuse poolest.

11.

Ühele matkarajale rännumehed ilma saatjata minna ei tohi.

12.

Looduskaitsealal elab üks looduses harva ette tulev loomaliik.

13.

Sellel looduskaitsealal puuduvad ränduritele mõeldud matkarajad.

14.

Matkaraja võib soovi korral läbida ka mõne liiklusvahendiga.

15.